

S o ē a

Izbaja vsak petek o poldne in velja s prilogama "Primorac" in "Gospodarski List" vred po posti prejemania ali v Gorici na dom pošiljanja:
 Vse leto gld. 4:40,
 Pol leta 2:20,
 Četr leta 1:10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poštnina.

Delavcem in drugim manj premožnim novim naravnikom naravnino značimo, ako se oglaša pri upravnosti.

"Primorac" izbaja vsakih 14 dajih ob enem z ravnimi (na par) "Sočini" številkami.

"Gospodarski List" izbaja in se prilaga vsak drugi in zadnji petek meseca. Kadar je v petek praznik, izbijo listi že v četrtek.

Germanizacija na Goriskem.

V zadnjih dveh številkah bavili smo se bolj ob kratkem o raznih germanizatorskih pojavih na goriskih srednjih šolah, v prvih vrstih na gimnaziji. Med tem časom priobčila je o istih odnošajih tudi "Eco" dva članka ki sta zbudila splošno pozornost. Prvi članek nosi nadpis "Nemščina v Gorici" in se glasi takole:

"Muogoštevinilne pritožbe pribajajo letos od vseh strani radi skrajne, pretirane strogosti, s katero se je postopalo v srednjih šolah glede nemščine. Sme se truditi, da so morali dijaki velik del svojega časa porabiti v učenju tega jezika, v kvar italijansčini ali slovenščini, ki ste vendar le deželna jezik".) Mej šolskim letom se jim stavijo izredne terjatve, koncem semestra pride strašno stroga klasifikacija; mnogo dijakov se pogubi.

Take pritožbe ne prihajajo od lenih mladeničev, ampak od starih, pametnih ljudij, kateri si ne morejo kaj, da ne grajajo skrajne strogosti, s katero se je letos postopalo glede nemščine in to iz dveh uzrokov, iz pedagoškega in politiškega.

Resnica je, in oni, ki nam pišejo, to priznavajo, da značuje nemškega jezika je vsem potrebno in to posebno v Avstriji, kjer je ta jezik vez, ki združuje različne narodnosti. Nikdo tega ne taji in kdor se je učil nemščine na gimnaziji ali na kakih drugih srednjih šoli, se gotovo ne kesa.

Ali ce je prav, da se zahteva od mladeničev, da značuje nemški jezik primerno razredu, kateri objejejo, je krivico in riano, zahtevati od njih, da ga govoré in pišejo: kot si bili Nemci! "Est modus in rebus" — pravi pregovarac. Ako se zahteva od Furlanov ali pa od Slovencev, ki si doma nikdar nisai niti besedice nemške, ki je od otroških let govoril neprehenoma drug, različen jezik, ako se od njega zahteva, kater se je to letos zgodi, da ne zna niti za troško manj, kakov prišten Nemec rojen na Nemškem, ves čas odgojen na Nemškem in ki ne zna drugega jezika razen nemškega, to je krivico, to je nasprotno vsakemu pametnemu pedagoškemu pravilu.

Pa to ni dovelj! K pedagoškemu razlogu pride še politički. Mnogoštevilni slab, redi dali so se samó iz nemščine; sitnosti, ki se s tem delajo ne le dijakom, ampak tudi njihovim rodbinam, ne morejo ugodno uplivati. Ako bi se to godilo radi drugih predmetov, radi maternega jezika, vsakdo bo potpel. Ali škodovati tolikim mladeničem s tisto skrajno strogostjo v nemščini, se pravi v politiškem oziru odtujevat jih

Brez dvoma ljubi naše ljudstvo državo in celo pripričati narod na Goriskem in v Trstu želi, da se mladina uči nemščine. Ali

*) Nemščina pa niti deželni jezik. Uredna.

"Soča"

SOČA

(Izdaja za Gorico.)

če ti moderni profesorji ali nadzorniki, ki so padli k nam s severja, samo radi nemščine skodujejo mladiči, ki se sicer dobro uči, tudi v višjih tečajih, to gotovo ne more povečati simpatij ljudstva in mladine v patriotskem smislu.

Pomislite tudi, kako neprevidno je sedanje germanizatorsko postopanje.

Hočete ohraniti v Gorici nemške srednje šole? Ali s to novo strogostjo tirate naše ljudstvo, da čedalje bolj zahteva naših gimnazij! Naši poslanci so se že večkrat potegovali v zbornicah za slovensko in italijansko gimnazijo in tako tudi za druge srednje šole. Germanizatorji pa jih silijo, da prosijo spet in odločnejše. Lepa politika je to!

Zastonj je, hoteti germanizovati! Glejte Ogre, Čeho in Hrvate! Enkrat so se dobro stresli, pa so vrgli raz pleča vse, kar so jim hoteli Nemci vsiliti, da je ponemčijo.

S sedanjim postopanjem na Primorskem se pripravljajo tla enakim dogodkom. Naj si zapomnijo germanizatorji po šolah, da "vsaka sila do vremena" in da italijansko in slovansko prebivalstvo se proti njim sedaj močno pritožuje".

* *

Takò je govorila "Eco" v sredo teden. Dobro je povedala! Članek je vzbudil po celem mestu veliko zanimanja, na nekatere kroge je pa deloval takò, kakor mrzla ploha, kajti — povdarijati treba! — na takò odločen način se je oglašila celo naša mima in krotka "Eco", torej mora res biti že skrajna sila. Židovski "Corriere" je pa molčal, kajti nemuje je ljubše, da v srednjih šolah gospoduje nemščina nego da bi z Italijani vred tudi Slovenci zadobili narodne pravice; raje pusti trpeti Italijane, da le trpe tudi Slovenci. Takò daleč sega narodnostna strast naših "Corrierovcev"!

V soboto se je "Eco" zopet oglašila s sledenim člankom:

Članek, ki smo ga priobčili o tem predmetu, bil je sprejet s splošno zadovoljstvo in vsakdo, brez razlike stranke in narodnosti, je rekel, da "Eco" s svojim člankom od zadnje srede je zadebla na živo meso v rani. Vsi so prav razjarjeni proti tistim Nemcem s severja, kateri so, kakor se zdi, prišli v našo deželo, da nas ponemčijo.

Pred vsem zatrjujemo, da v preteklem šolskem letu na vsej višej gimnaziji dijaki skoraj niso delali drugega, kakor si ubivali glavo z nemščino.

Deutsch! se je nepruhomna glasilo. Kajti veste, naši Furlani in Slovenci ne značajo tako dobro ter ne govoré in ne pišejo tako dobro nemški, kakor kak "geborener Deutscher"; imajo nesrečo, da niso Nemci; tedaj je bilo treba ponemčiti jih z nekim strojem, ki je podoben natezalnicu, in sicer tekom leta, ako ne — so frčali! Kaj pomaga pri današnjih germanizatorjih v Gorici, ako dijak izvrstno odgo-

varja v vseh drugih predmetih, če pa ne zadovolji zahtevam pristnega nemškega profesorja, ki terja od petošolca, da je kak Wieland ali Goethe! In ako ubogi slovenski ali italijanski dijak napravi najmanjši pogrešek v jeziku, ki ni njegov materin, tedaj mu profesor takoj reče: Dobite dvojko.

Neverjetno je, videti in slišati, ker so morali na višej gimnaziji trpeti naši mladiči le radi nemščine. In pomislite, da germanizatorji znajo k večjemu jecljati kako italijansko besedico in nobene slovenske. In ti ljudje, ki v zreli starosti poznajo en sam deželni jezik*, toliko zahtevajo od naših otrok, ki en jezik že značjo in ki se morajo po sili naučiti drugega in morebiti tudi tretjega!

V našej deželi so posebne razmere. Otrok se doma nauči italijansčine ali slovenščine. Potem pride v Gorico, kjer mora že v prvih šolskih tečajih pisovati si značje nemščine. Komaj zna nekaj nemščine, začne z latinsčino in čez dve leti z grščino. To so štirje jeziki! Oni gospodje, ki nas hočete germanizovati, so imeli v svojej mladosti en jezik manj! Tedaj bi morali profesorji srednjih šol po vsej pravici biti prizanesljivi glede na popolno znanje nemščine in ne tirjati od dijakov toliko, kakor po gimnazijah na Dunaju in v Gradi.

Resnica je, da naši dijaki po sili zanemarjajo svoj materni jezik, ker morajo ugoditi profesorju nemščine. In kdo se briga za to? Ali će predstojniki, kakor smo omenili, znajo k večjemu kako italijansko in nobene slovenske besede, kako hočete, da skrbijo za ta jezik? Za nje je Deutsch glavna, edina stvar. Od italijanskih ali slovenskih nalog ne razumejo morebiti niti vsake desete besede.

Tej nepriljubnosti treba odpomoći! To je splošno prepričanje. Tako ne sme iti stvar dalje.

Ali morajo naši germanizatorji popustiti nepruheno gorečnost, ki škoduje državi in mazinji, ali pa bomo mi za to skrbeli in naši zastopniki. V tem slučaju bi trebalo, kakor je obča mnenje, odločno pritožiti se do našega ministra in zahtevati za naše posebne razmere tudi posebnih ozirov, in ako se hoče še dalje iti, krepko zahtevati narodne srednje šole.

Ni se nam batí, češ, da je naša dežela majhna. V izgled naj nam bodo tridenčki poslanci:

Vsakako treba kaj ukreniti.

* *

Tudi ta članek je vzbudil v Gorici živahnno zanimanje v vseh krogih brez ozira na narodnost. Zato smo prav hvaležni imenovanemu listu, da se je takò krepko oglašil proti našim germanizatorjem.

Drugi članek omenja še posebe peti gimnazijski razred, kjer se je s

*) Ta se je "Eco" malce urezala, kajti nemščina ni deželni jezik. Uredna.

Oznanila

in "poslanice" plačajo se za štiristopno peti vrsto:

8 kr. če se tiskajo 1krat,
 7 " " " " 2 "
 6 " " " " 3 "

Večkrat — po pogodbi. Za večje črke po prostoru.

Posamežne številke dobivajo se v tovarnah v Nunske in Šolski ulici po 8 kr.

Dopisi pošiljajo naši se uredništvu, naravnina in reklamacije pa upravnosti "Soče". Neplačanih pisem uredništvo ne sprejema.

Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnost je v Marziničevi hiši, Via del Mercato št. 12, II.

PODLISTEK

O pogozdovanju Krasa

Najnevarnejši sovražniki kmetovalca so: toča, suša in burja. Posebno pa za primorskega Kraševca mogo biti omenjeni živilji največega pomena. Isti odločujejo, rekel bi, razvoj in obstanek naroda v gmotnem in v duševnem oziru, ker tukaj (sc. na Krašu) ne cvete obrtnja in kmetovalec se peča in mora pečati skoraj izključljivo s poljedelstvom.

Izvanredno jaka, huda burja v minoljini in pa skoraj tri mesece trajajoča suša spomladisti vsakomur še v živem spominu, in vsak poznatelj Kraša večenit škodo, kateri trpi prebivalstvo po neprijetnih sovražnikih, ktere smo omenili zgoraj. Skoda je velika in niti približno je ni mogoče centiti, kar razvidimo iz stvari same.

Štiri cele tedne in sicer od 23. grudna do 21. prosinca divjala je burja, ne da bi prenehala in sicer takò močno, kakor od pamтивka ne.

Listopada in pričetkom grudna meseca

več daleč. Trolica zemlje, ktera se še na tebi nahaja, naša se bo kmalu v adrijanskem morju ali pa v dolinah in na nerodovitnih kraških tleh, kjer ne bo čisto nič nestalo in ktero smatramo lahko popolnoma izgubljenim.

Pa ne samo omenjena, vedičel v neposredni bližini bivališč nahajajoča zemljišča najboljša vrste trpe dokaj radi burje, mnogo trpe tudi pašniki, posebno najviše ležeči, nadalje pašniki na severno in vzhodno ležečih brezinalih, ki so burji zelo razpostavljeni. Pašniki kvarijo in vničujejo se tu kar pred očmi. Doneski onih pašnikov so vsako leto manjši, redovitna zemlja se izgublja, trava je redkeja in revneja in kamenje kaže se bolj in bolj izpod zemeljske oedeje.

Dvoma umevno ni in ne more biti, da pri takih deloma že nahajajočih se, zares obupnih razmerah paša malo izda in da se bo v kratkem, dasi je paše vrsta dobra, jedva se izplačala.

Politični okraj sežanski ima 37602 ha pašnikov s povprečno čistim dohodkom 50 novčicov od 1 ha. S tem je že dovolj označena, nerodovitnost kraških pašnikov in žalostne pašne razmere, in ni treba še dalje

utemeljevati, kar smo trdili. Veliko pašnikov je že tako oslabelo, da se ne izplača več rabiti jih.

Pričrani smo torej prašati se: Kako je mogoče, da je Kras, kateri je bil, kakor znano, v prejšnjih časih jako rodoviten, takò oslabil in obožal?

Odgovor je lahek in kratek. Pričetkom tega stoletja še bili so tukaj gozdi in pašniki nerazdeljeni, bili so skupna last, skupno občinsko premoženje. Vsled tega potrudil se je vsak opravičenec pridobiti si največi dobiček iz njih. Sekalo se je brezozirno pomladiti, poleti, jeseni, pozimi, po gozdih in sečnjah pasli so brez izjeme in neomejeno koze, ovce in govejo živilo, steljo so pobrali itd. itd. Zadostno, število gozdnega nadzornega osobja tedaj ni bilo. Iz kratka, vsakdo delal je, kar je hotel. Občinska skupna last bila je prosta, plenili so in samovoljno ropali, kakor so mogli, nikdo je ni spodbujal, ampak vsakdo skušil je brez usmiljenja izkoristiti si jo na tuje stroške. Ako bi le primerno mogli oceniti ono gromado (maso) lesa, ali bolje sploh vrednost vseh gozdnih pridelkov, ktere je v kratkih desetletjih Krašu odvzela neopravičena, se

DOPISI

Iz Bernberga, 26. julija. — Dan 18., 19. in 20. t. m. vršili so se občinske volitve v Dornbergu. Udeležba bila je ogromna; v 3. razredu volilo je nad 300 volilcev. — Povod takoj živali udeležbi dali so nekateri Prvačkovci in Saksidovci, ki so namevali dobiti večino ter potem preložiti županstvo zunaj občine Dornberg. — Toda Dornberžani so sijajno zmagali; v 3. razredu dobili so 120 glasov večine in v takoj razmeri tudi v 2. in 1. Vendar so Dornberžani iz svoje volje volili v 1. razredu tudi štiri Prvačkovce, Saksidovca pa nobenega. Ti štirje možje bodo ugajali vči i Prvačkovcev, ker ni dvoma, da bodo vči delovali v prid svoje občine.

Z žalostjo moram še pristavljati, da nekateri nasprotui volilci so se prav nedostojno vedli, živili zaslужenim možem dornberškim in žugali celo s pretepotom. Najhujje pa občutijo njih jezo trije Dornberžani, ki imajo svoja polja v Prvačini; tem so doslej še neznani ljudje pokosili vso kräico na njivah v obsegu kakih 3000 štirjaskih sezajev. Žendarmacija zasedejo zločince. Preiskava se vrši tudi zaradi nevarnega žuganja.

Zalostno je, da je prišlo do takih odnosov med občinama, ki sta že nad sto let živele med seboj v najlepši slogi.

Iz Fedgrada, 17. julija.

Naše podružnice družbe sv. Cirila in Metoda redni letni zbor vršil se je učeraj. Njen predsednik, gospod dekan R o g a c, je v svojem nagovoru naglašal veliko potrebo, da se prekoristna družba sv. Cirila in Metoda vzdrži v sedanjosti in organizaciji, da nam brani vero in narodnost. Dela se sicer na to, da bi se uvedle spremembe, a za to ni nikakega uzroka. Vodstvo družbe je azorno in imamo vanje popolno zaupanje in ga bomo imeli, če bodo delovalo tako, kakov je do zdaj. Prosit torej delegata, ki bo boda izvoljena, naj v tem zmislu zastopata našo podružnico na velikem zboru v Sežani. Družabniki pozdravili so te lepe besede užornega duhovnika z največjim navdušenjem.

Predčital se je potem zapisnik o žanškem zborovanju in potrdil z opazko, "da je "Slovenec" popačil poslano mu resolucijo v zmislu svoje politike". (V lanski resoluciji izrazilo se je tudi vodstvu družbe popolno zaupanje, ali "Slovenec", je izbrisal oni stavek! Op. por.)

Podružnica šteje zdaj 3 pokrovitelje, 14 ustanovnikov, 56 letnikov in 1 podpornika.

Dohodkov imela je v minolem letu 113 gld. 58 kr.

Potrdil se je dosedanji odbor: Predsednik: danke R o g a c, podpredsednik: župan in deželni poslanec J e n k o, tajnik: nadučitelj N e k r e m a n, blagajnik: poslovodja Volk, blagajniška namestnika: župnik Benedik in nadučitelj M a k a r o v i c.

Delegata za veliki zbor družbe se imenujeta: župe-upravitelj Š t e m b e r g e r in župan J e n k o.

Potem se je sklenilo zborovanje in sledila zabava pri skupnem obedu. Med drugim se je dogovorilo, da podružnica ostane hčerkka ljubljanske družbe, kakor je izrazeno v lanski resoluciji, da pa se izven nje nabira za istrsko županjo enakega imena in namena. — V to svrhu nabralo se je že 70 kron. Živelji darovalci!

Iz Ljubljane, 24. julija. — Ne vén, kakó je to, da čutim danes nekako zadovoljnost, nekako — tih veselje. Cel teden sta se naši dnevniki zadrževali izvajajočih, krepkih izrazov; pomislite — cel teden! Cel glas o slogi slišijo se vedno glasnej. In to nekaj pomenja! "Škoda modri!" Naj se pač odločilni krogi zavedo, da z vednim prepranjem ne gré dalje — dolgo smo se že bili sami sebe po zobeh! — na pritikline in "streberke" naj se pa ne ozirajo. Tém

je prepriživljenje, polnih ust so, v srečničajo ničesar — v glavi pa še manj. In ti vzdržujejo pri nas ves razpor, taki preprečujejo zblíževanje.

Svojo bodočnost si hočejo zgraditi s puhlimi frazami; kaj jim je marj pri tem rušča se — narodna zgradba. Ne verjute jem!...

Možje res ni, možje z kačeli obči strank prouči naj dobro sedanj naš žalostni položaj in prepričani smo, da prizor, ki se prikaže pred njihovimi očmi, vzbudi jim pomilovanje do ubogega naroda, ki je toliko pretrpel radi nepotrebne bratomornega boja in ki bo še trpel — dekleb bo mogel —

— ako se ne zložimo na zdravi podlagi, spojimo v ljubezni do naroda in upajoc na božjo pomoč. Brez vere obupamo v boji; narodnostna ideja pa naj ima tudi svoje pravice. Obe svetinji svajih delov branimo jednakim ognjem! Saj veste, kaj se namerava! Da bi se ta popolna pokazala, že ne prej, vsaj pri prihodnjem deželnoborškem zasedanju! Vsakega neznačajneža pahnimo — pred diri, pa bo no kmalu složni. Boljši je odkrit, posten nasprotnik, kakor pa prijatelj, ki barvo spreminja. Načela morajo imeti za podlago čisto, sveto prepričanje, ne pa — denarja in binavščine. To si zapomnite! Bodimo možaki, ki svojih načel ne pustimo razjašnjevati — kameleonom, kojim so v čilih lastne koristi in vsa sredstva dobra v njih doseglo. Da napredna stranka resno misli s sloganom, tega ne more nihče trajiti; zjednjenje, edvisno je tedaj samo od Vas, gospoda okoli "Slovenca". Tudi Vi poznate, kako se je nenačoma spremenil naš položaj. Vi vidite nad nami preteče oblake in Vi dobro veste, da smo v boju "brez kompromisa" poraženi sami — storite torej svojo narodno dolžnost, ako Vam še utripa v prisih četeče srce! Pripravljeni smo seti Vam v deželno rok. Jasni se — naj pride dan!...

Zrelostni izpiti na ljubljanski gimnaziji so dovršeni. Mej odličnjaki ni nijednega Nemca. Sploh se po vseh srednjih šolah slovenskega ozemlja kaže v jako čudni luči slovenska "zabitost" in neslovanska — "modrost."

Prateklo soboto, dan 22. julij, priredili so hrvaški in slov. učiteljski abiturientje veselico na starem strelšču. Uspela je dobro. Veselje je gledati, kako so se poslednji čas združili tudi učiteljski in kakó se niti vrle, zavedne pripravnice niso strašile dolgega pota, da se pred vstopom v svet spoznajo s svojimi sestrami in brati, s katerimi bodo delovali v blagor milega naroda. Besede govorjene uresničijo naj se, pričeta dejanja naj se nadaljujejo!

Dan 4. in 5. avg. pa praznujejo slovenski in hrvatski gimnaziji in realski abiturientje vzajemno slavnost v Zagrebu. Kakor se čuje, bodo sestanek slovensko-hrvatske mladine sijajen. Odbor pozivlja, naj se vsi zavetni abiturientje udeležijo slavnosti. Pot vodi odhodnike v razne kraje, vsem pa gotovo klije v srcu hrepnenje, koristiti domovini. Da bi ostali polni dosedanjih urovor, značajni, in da bi se, akopram vsak na drugem poklicu, spominjali mladostnih, prijateljskih vezij in ostali — složni pri delu za narod. Naj se v starosti nihče ne sramuje — mladost!

Povsod vladala danes mej našim narodom prepir in niti mladina si ni ohranila nekdanje skupnosti. Da se pa neznačajnosti, z drugo besedo: "kruhoborstu" mladine pride v okom, ustanovilo se je dijaško podporno društvo "Radogoj" s sedežem v Ljubljani, kojega namen je: zadostno podprtati dijake po dovršenih srednjih šolah. "Kdor prejme podporo, mora zastaviti častno svojo besedo, da bode, ko vstopi v življenje, podpiral namene "Radogove". društveni odbor pa ima tudi pravico, zahtevati od njega, da se obvezuje v poljubnih obrokih, vrniti brez obresti dane mu podpore takoj, ko mu bode to mogeo". (Društvo, prav. § 25.) Odbor voli se takó, da imajo poleg sedmih odbornikov, stalno v Ljubljani prebivajočih, ostala Kranjska, Goriška, Trst z okolico, Istra, Korška in Štajerska vsaka po jednega odbornika. Rodoljubi, katerim je

kjer se omenja, da je visoki in črni gozd (der Hoch- und Schwarzwald) Trnovo segal do Solkana, kjer so pa že pred stoletji zapalili italijanski škafarji ter uničili ga dve milji daleč". In res, se danes razprostira se cd ob vzroku trnovskega gorskoga korenja ležeče vasi Solkan 2 uri širok do cesarskega gozda Trnovo segajoč gol, nerodoviten pas.

Isti cesar dovolil je l. 1521 občini Trstu, da lahko dobivajo drva in stavbinski les iz cesarskih gozdov postojnskih, devinskih, reifaberških in podgrških. Danes ima pač še cesarski gozd postojnski stavbinski les, drugih imenovanih cesarskih gozdov pa ni več, in v istih krajih bi se težko našlo še kako drevo, katero bi bilo prikladno stavbinskemu lesu.

Po preiskavah dra. Kandlerja, kateri ima veliko zaslug za zgodovine Istre in Trsta, ni bilo že l. 1620 od adrijanskih obal pri Trstu do Postojne lessa, ki bi bil sposoben za brodovje.

Da je bila kraška ravan, kar je pričata v ozemlje tržaškega mesta, katera je pa sedaj gola in ne prinaša nobenih dohodkov, pred okolo 700 leti še dobro gozdnata, razvidno iz natančnih policijskih določil, katera se nahajajo v pravilih tržaškega mesta

skrb za lepo bodočnost našega naroda, prispejajo naj društvo kar najmanjogobrojnejše bodisi kot ustanovniki, redsi ali podporni člani. Društvo je velike važnosti, vrdžimo in povzdignimo je do velike stopinje! Dobro, da so društvo na čelu možje, katerih pretoklost jamči za njegovo bodočnost. Bog blagoslovi delo!

Ža danes naj zadošča! Vroče pripeka solnce in mesto se prazni. In sedaj, ko Vam to pišem, tisoč je okoli mene in mirno, na nebri pa se zbirajo oblaki... Da, dà dežilo bù, blagodejen načiv prepreči — sušo. Da bi dobili skoro i v narodnem življenju takó dobrodejega dežjala...

Dore.

In občice ljubljanske, 25. julija. — Minulo je že nekaj časa, g. učenik, od kar sem Vam poročal poslednjič. Danes naznani mi je nekaj, kar naj spričuje Vam in celemu slovenskemu svetu, za koliko smo napredovali zadržanje čase na Kranjskem v narodnem oziru. Da se niso smeli pozdraviti vrli bratje Sokoli od ljubljanskega župana, o prilikli vsesokolske slavnosti 9. t. m., Vam je že poročal spretnejši dopisnik iz Ljubljane. Nihče pa mend. Vam še ni poročal, da se zadnje čase na Kranjskem z najvišjega uradniškega mesta na slovenske uloge odgovarja nemški. (?) To pa se je zgodilo takole: Dan 12. in 15. decembra 1892. vršila se je v občini D. M. v Poju občinska volitev, pri kateri so se vršile tolike nepovstavnosti, da so nekateri občani nložili pritožbo na c. k. deželno vlado kranjsko. Dolgo so čakali na odgovor, kateri so dobili potom okrajnega glavarstva v m. deljo 16. t. m.

In ta odgovor oziroma rešitev bila je na slovensko ulogo pisana nemški. Za to storili so se potrebnii koraki, da se žaljenemu slovenskemu četu dà primerno začenje.

Dà, žalostna znamenja so se pokazala na Kranjskem. Za greha svoje pokorili se bodoemo še bridko mi, še bolj pa naši potomci. (Mi nismo takó obupljivi in menimo, da se razmere bodo moralne zboljšati. To se zgodi, kadar bomo složno delovali vsi, kar nas je slovenskega srca in imena. Ako bomo še dolgo razcepili in ako se bomo pravdali do skrajne meje za oslovo senca, potem seveda ne bo nič iz nas. Gorje našim potomcem! Upamo pa, da se oblačno nebo zjasni nad narvi in da nam prisije sonce milejše sreče. Uredn.)

Gi. Antrem.

ri! Nam tudi prav! — V Vipavi se je ustanovilo "Kmetijsko in obrtniško bralno društvo". — Kolera se čedadje bolj širi po Evropi, posebno pa po Arabiji in Mali Aziji.

Ravnateljstvo c. kr. gimnazije poslalo nam je o letošnjih zrelostnih izpitih sledče uradno poročilo:

"Zrelostni izpiti na c. kr. goriški gimnaziji vršili so se od 17. do 21. t. m. K ustanemu izpitu prišlo je 20 izpravevancev. Od teh so ga 3 prestali z odliko, namreč: Setničar France, Visintin Alojzij in Zuckrigl Anton; 10 s povoljnimi uspehi, namreč: Cumar Oskar, Hantsch Maks, Jakopič Evald, Jug Andrej, Kranjec Ivan, Kranjec Ivan, de Nordis Karol, Plesničar Anton, Pregelj Stefan in Zumš Edmund. Dvema se je dovolilo nepovoljni uspeh v enem samem predmetu po počitnicah s poslavljanim izpitom popraviti; 5 pa jih je padlo na eno leto.

V Gorici, dan 22. julija 1893.

H. Gross.

Na c. kr. realki prestali so zrelostni izpiti sledči sedmošoleci: Artur Gleissig (z odliko), And. Bassa, Alojzij Boschein, Bruno Colledani, Mario Kurschen, Ljudevit Maček, Edvard Stibor, Jos. Volavsek in Jos. Wunder. — Nadzoroval je deželni šolski nadzornik Anton vitez Klodič Šabadoski.

Okna pobili so nekateri gimnaziski abiurientje nemškemu profesorju N. Bombarovjanju vršili se je s ūd vito naglico, kajti nihče jih ni zasačil pri delu, dasi so dobili silno veliko kamenja v sohe in razbili za 22 gld. 10 kr. šip. — Redarstvo je izvabalo storilce in kaznovalo jih po 5 gld. globe in v povrnitev škode.

Prof. Babec je zapnilst Gorico 22. t. m. V "Corrieru" od torka se je poslavil od dragih someščanov s poslanico v laškem in nemškem jeziku. Ta poslanica nam kaže mož v vsej njegovovi znani domišljajnosti. No, prof. B. naj se le potolaži, nihče ni jokal za njim in ne bo, dasi se je "prav težko ločil iz lepe Gorice", kar mu prav radi vrnjemo.

Nekaj za smeh. — "Corriere" od torka nam pripoveduje, kakó daleč sega fanatizem slovenskih duhovnikov. Čajte!

Ločniški dekan preč. g. Filipič poslja po blago v Gorico in — čajte! — piše naročila v slovenskem jeziku, dasi bi moral vedeti, da župnikuje v "furlanskem" kraju in da Gorica je "italijansko" mesto.

To je res grozovit greh! Le v goriški sinagogi se dobri zanj odpuščenje!

Da je ločniška župnija furlanski kraj, to nam je novo. Da Gorica ni bila nikdar italijanska in da nikdar ne bo, o tem ni treba izgabljati več ne ene besede!

Goriška duhovščina je šla v Lužico, slovensko vas ob Pontebi, da se: in dajajoči kopeljih in v svežem gorskem zraku odpočije in okrepi po mnogočasni tihem trudu in delu za slovenski narod, za katero bi pa ta niti ne vedel, ako bi ljubljanski "Slovenec", glasilo "goriška duhovščina", ne prinašal krščanske ljubomirje in pravčnosti nasičenih dopisov, ki razkrivajo njeni delavnosti in veliko skrb za vsestranski napredek našega ljubljene naroda. Ko si "goriška duhovščina" popravi oslabljene ude, namerava z božjo pomočjo počastiti božjo pot na Sv. Višnjah s svojo pobožno navzočnostjo. Potem se vrne, odeta v posvečeni romarski plašč, po Soški dolini, prenočuje in počivajoča pri rodoljubih duhovskega stanu, da jih odpre oči v politiki, v katero "se ne meša", ter da jim pokaže v luči krščanske pravice osebe, o katerih nekateri trdovratneži in napeteži še vedno nočejo takó soditi, kakor sodijo trdi "goriška duhovščina" ter njena ponizna in poslušna učenca. — Rodoljubi duhovskega stanu gotovo ne zamudijo prilike, da spodbuno in po vrednosti razsvetijo in posvetijo potajoči pravoverni "goriški duhovščini", ker takó bodo častili sebe in sveto stvar, katero zagovarjajo.

vendar imelo do l. 1550 lastno samoupravo in legislativo, 30 let pozneje (kakor smo omenili) prosilo cesarja, da mu dovoli dobiti dry za svoje potrebe iz cesarskih gozdov.

V prvi polovici XVI. stoletja vneli so se s cesarsko vlado in mestno tržaško upravo razne nekdanje mestne gozdove prepiri, katerih posledica je bila, da je občina porabo vseh gozdov svojega ozemlja, izvzemši porabo prav pri mestu ležečega "Farinetto" dala na razpolago vsem meščanom in tržaškim prebivalcem in odpela tako vir vničevanja gozdov in poznejsega pokrašenja.

Vsi razlogi, ktere smo navedli, morajo nas trdno prepričati, da sedanji razprostrani Kras ni bil zmiraj tak, ampak da je bil verjetno do začetka tega tisočletja in deloma še tudi pozneje močno gozdnat in to tem bolj, ker v starih zgodovinskih povestnicah ne najdeš ni besedice o golih in ne-ročovitnih krajih Krasa. Paš nasprotno pravi še Herodijan v VIII. knjigi (knjiga govori o vojnem pohodu Maksimina proti Ogleju pričetkom IV. stoletja), da je prisel Maksimin na poti do italijanske meje skozi gos to lesovje.

Toliko omenjena spomenica.

(Dalje pride).

Tri obravnave. Kujžice, ki na 96 straneh razpravljajo znane tri obravnave pred goriškimi porotniki meseca aprila t. j., je še par sto iztisov v zalogi. Kdor je še nim, naj se blagovoli oglašiti; dobi jo za 35 kr. poštne prosto. Vsakdo lahko naroči z dopisnico; denar pošlje pozneje po položnici poštne hranilnice. — Veliko gospodov še ni poslalo denarja za prejete knjižice. Prosimo prav lepo, da bi vsakdo čim prej izvršil svojo dolžnost.

Nova liskovna pravda. — Znano je, da je bila „Soča“ od 12. maja zaplenjena, ker smo potrdili prejem prostovoljnega darov v pokritje tožnih stroškov. Ob enem je državno pravništvo podalo proti uredniku kazensko ovadbo, na katero se je en sam krat zagovarjal pred preiskovalnim sodnikom. Državno pravništvo je na to opustilo imišel, da bi urednika postavilo pred porotnike, pač pa ga tozi pri mestno odrejenem sodišču zaradi zanemarjanja dolžne pažuje. Dan obravnave nam še ni znan.

Pustite javne plesi! — Celo židovski „Corriere“ se je začel že spodbuditi nad takimi javnimi plesi, kakorki se prirejajo v našej okolini. — Ljubi rojaki, opustite to navado, ki vam v vsakem oziru le skoduje, na dobi in na telesu.

Počenje krajevnih imen. — Na lepkih, ki so vabili v obeh jezikih na plese v „Bilje“ in „v St. Andrej“, smo čitali: „v Biglia“ in v St. Andrej“. — Gode, ki sami izdelujejo lepake, najbrž ne vedo, kako se slovenska imena pišejo. Zato svetujejo okolišanom, naj dajejo le sposobnim rokam taka naročila. Nikar ne pomagajmo sami pačiti svojih lepih krajevnih imen!

Povodenj v Brdih. — V predzadnji številki smo poročali o grozoviti povodnji 12. t. m. v gorenjih Brdih. Uradna komisija je škodo že ocenila in dognala, da povodenju je uničila dve tretjini vseh pridelkov. Hudovnik Reka, ki je narastel in poplavil polja in vinograde v obližnjem, napravil je sam za 18 do 20 tisoč gld. škode. Ubogi kmet!

Prvaški Sokol bo imel v nedeljo 30. t. m. svoj letni občni zbor z naslednjim dnevnim redom. 1. Nagovor staroste. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Razni nasveti. 5. Volitev novega odbora. K obilni udeležbi vabi — načelništvo.

Predstojnik sv. Cirila in Metoda za Ajdovščino in okolico bo imela prihodnjo nedeljo 6. avgusta občni zbor ob 4. popoldne v prostorih rokodelskega društva v Ajdovščini. — Dnevní red: 1. Pozdrav načelnikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Polaganje računov. 4. Volitev novega odbora. — K obilni udeležbi vabi — načelništvo.

Požar. — Velika nesreča pripetila se je 21. t. m. posestniku Ferd. K. in Jancu v Budanjah na Vipavskem. Zjutraj namreč, ko je gospodinja kuhalila kosišo za delavce na polju, pri katerih je bil tudi gospodar, šel je 3-letni sinec v zgornjo sobo in od tam na hlev, kjer je bilo veliko sena. Nesrečni otrok začgal je seno z žveplenjam in nakrat je bilo vse v ognju. Bližnji sosedje so takoj prihiteli na pomoč; resili so živino in nekaj pohištva. Otroka ni bilo mogoče rešiti; zgorel je, a pozneje so našli od njega le nekoliko ostankov. — Ko je mati izvedela o strašni nesreči padla je v nezavest; še zdaj visi med življenjem in smrtjo. — Pouk: pazite na otroke! Vrajeti žveplene in druge nevarne tvarine takoj, da otroci ne pridejo do njih.

Šempaski Tabor. — Novica, da političko društvo „Sloga“ namerava svečano obhajati 25-letnico znamenitega šempanskega taborja, je vzbudila v vseh narodnih krogih radostno odobrovanje. Zato ni dvoma, da ta svečanost se bo sijajno vršila v čast in ponos Slovencev na Goriškem. Tudi iz drugih dežel obeta se mnogobrojna udeležba.

V Tolminu začeli so začasno tječaj privandrani Labi in Lahoni čedalje predzneje nastopati. Govorili smo že o njih, kako zelo jim je v želodcu slovenski jezik, slovenski kruh pa kaj radi jedo. Takih odnosajočih ne moremo mirno gledati!

Zdi se, da ti ljudje so začeli voditi v Tolminu tudi take posle, ki bi njih ne smeli prav nič brigati. To se kaže posebno v njihovi skrbi za prihodnjega naslednika pokojnemu Ivančiću v deželnem zboru. Njihovo glasilo je goriški „Corriere“, ki se je že večkrat bavil s to zadevo. V soboto je poročal, da so (kdo?) kandidaturo ponudili visokor. gosp. baronu Winklerju, ki jo je pa odklonil, ker hoče v miru živeti. Pretekli torek je pa že vedel povedati, da bo kandidoval neki njegov narodnik in protektor italijanskih privravancev v Tolminu. — Ne dvomimo o tem, da je „Corriere“ dobro poučen o tej zadevi; zato mu pa tudi resno odgovorimo, da za „Corrierovega“ narodnika je to grozje prekislo in zelo dvomimo, da bi se upal ugriziti tječaj, kjer je že naprej gotov, da si polomi zob. Vedeni treba, da ne voli le Tolmin, ampak še stirje drugi trgi, katerim prav nič ne imponeje par lahonskih lačenbergarjev v Tolminu.

„Narodnim“ Tolmincem naše „častitne“, da je židovski „Corriere“ postal njihovo glasilo, ostali slovenski trgi jim te slave ne bodo zavidili.

Tolminka sedišče dobí novega kancelista v osebi g. Josipa Carlija, doslej začasnega c. kr. orožniškega načelnika v Piranu.

V Kobaridu priredi tamošnja „Narodna Čitalnica“ v nedeljo ob 7^{1/2} zvečer na dvorišču g. Ant. Juretiča a veselico po jako zanimivem sporedu, ki sledi nekoliko niže. Veseli nas ta novica toliko bolj, ker nekdaj sloveča kobariska Čitalnica je zadnji čas začela hirati in pojemati; čudež, ako še živi. Uzrokov ne bomo navajali, ker so žalibog predobro znani.

Prav lahko bi pa ta Čitalnica slovela, kakor nekdaj, ter ohranjevala Kobaridu staro častno ime, najbolj narodnega trga na Slovenskem, kajti spremeti moči je dovolj — samo voditeljev je treba. Gosp. Hr. Volarič došel je tječaj za par dñij na počitnice — in evo, Čitalnica priredi že njegovo pomočjo po nekolikih dñeh veselico po sledenem sporedu:

1. „Za dom“, H. Volarič, — moški zbor. — 2. „Domovini“, F. S. Villar, — mešan zbor. — 3. Deklamacija. 4. „Vencak slovanskih pesmi“, gosli in harmonij, 5. „Divja rožica“, H. Volarič, — ženski dvoyspev. — 6. „Sam ne vê, kaj hoče“, — bučka. — 7. „Sredi vase“, Dr. G. Ipavec, — moški zbor in bariton. — 8. „Ženin od gladu“ — Šaljiva igra.

Po besedi prosta zabava in ples. — Začetek ob 7^{1/2} zvečer.

Vstopnina k besedi 20 kr., sedež 10 kr.; k plesu 1 gld.

V Boču napravijo vojaški veteranji dne 6. avgusta t. l. društveno veselico s splesem in med počitkom tembozo z raznimi dobitki. Ta veselica bole na prostem v gostilki „pri Pošti“ in se začne ob 8. uri zvečer z ustupnino za gospode neude po 80 kr., za ude pa polovico manj.

Pri tako slabem vremenu preloži se veselica na prihodnjo nedeljo. K obili udeležbi vabi odbor.

Narodni praznik v Sežani. — V sredo je imela naša slavna šolska družba sv. Cirila in Metoda svojo glavno skupščino v Sežani; ob tej prilici doživelja je naša lepa in prijazna kraška metropola krasen in znamenit narodni praznik, ki ostane vsem udeležencem v trajnem spominu; vse ohranijo pa tudi hvaležen spomin do slivne ženske podružnice, do vrlega narodnega županstva, do požrtvovanega domačega in bližnjega učiteljstva, ki so storili vse mogoče priprave, da se je ta narodni praznik toll izbran dovršil.

Z jutranjim brzovlakom dospeli smo v Sežano Goričani in Tržačani; z nami se je vozil tudi načelnik novoustanovljene družbe sv. C. in M. za Istro, gosp. dr. Dinko Vitezovič.

Na postaji nas je čakalo veliko odličnega občinstva s postojansko godbo na čelu. Sprejeti smo bili z viharnimi živio klici; godba je svirala „Naprej“; odbornice ženske podružnice delile so šopke. G. ēna Dolencova pozdravila nas je v imenu sežanske ženske podružnice, na kar se je zahvalil pred. g. župnik Bl. Grča iz Sempasa. Četr ure pozneje došel je poseben vlak iz Ljubljane, ki je pripeljal goste s Stajerskega, Koroskega, Kranjskega in iz Istre; pozdravili smo jih prav viharno. Gospodin Mahorčič v pozdravlju je došle goste v imenu ženske podružnice, gosp. župan Mahorčič pa v imenu županstva. Zahvalil se je načelnik družbe sv. C. in M. veleč. g. Tomo Zupan, kateremu je občinstvo priredilo prav presrečno ovacijo.

Sežanske dame so delile šopke, ljubljanske gospodinje pa so prodajale trobojne kokarde z napisom: „Bog i narod“; prodale so vse, kolikor so jih imele, od česar dobi družba precej dobička.

Na to smo korakali v sprevodu z godbo na čelu v Sežano, ki je oblekla praznično in vseskozi narodno lice. Zastave plapolale so z vseh hiš. Pri vhodu v vas postavljen je bil krasen slavolok z napisom: „Vam, ki ste naši!“ — Kmalu po dohodu v vas vršila se je sv. maša, pri kateri so peli gg. nečetili iz Sežane in okolice pod spremnim vodstvom g. Kosovela.

Po sv. maši vršilo se je zborovanje na vrstu g. Mahorčiča. Ker priobčimo o zborovanju daljše poročilo, rečemo naj za danes o njem le par besed.

Udeležba bila je ogromna. Zborovalce pozdravil predsednik g. Tomo Zupan; njegovemu govoru sledilo je odusevljeno pritrjevanje. Na to je pozdravil zborovalce g. dr. Dinko Vitezovič in prosil, da bi naša družba podpirala družbo sv. C. in M. za Istro, kar se je obljubilo. — Požrtvovalni tajnik č. g. Anton Žlogar je poročal o delovanju družbe v preteklem letu. Takó korenita poročila slišijo se prav po redku; zato ga priobčimo, ko ga dobimo, bodisi v celoti, bodisi v važnejših odlokmah. Zbor je velikokrat viharno zatrjeval poročevalcu in in ko je končal, viličoval ga je z viharno povalo in s klici: „živio Žlogar! živio Žlogar!“ — Župnik pred. g. Bl. Grča predlagal v lepem govoru, naj zbor izreče g. Žlogarju svojo presrečno zahtavo za njegovo izborni poročilo. Predlog je bil viharno sprejet. — Gosp. Ivan Hribar predlagal, naj se črta, oziroma premeni neki stavki, ki govori o „naklonjenosti“ vladu do naše družbe, katere on nikjer videl ni. Vsi zborovalci so soglasno pritrdili predlogu g. Hribarja, ki se je pa sprejel po spremenjenem predlogu g. dr. Pretnerja, naj se poročilo tajniškega odobri z dostavkom, da občni zbor ne vidi prav nikake vladine naklonjenosti.

Na to je poročal blagajnik dr. Vošnjak o dohodkih in stroških v l. 1892. Načrte je o tem prihodnjic. (Dohodkov je bilo nad 15.000 gld., stroškov nad 13.000.) Po poročilu načelnika nadzorništva, preč. g. dr. Svetine, odobi se račun soglasno.

Pri dopolnilni volitvi bili so odstopivši gospodje Zupan, Hribar in Svetec zopet in z gromovitim navdušenjem izvoljeni; namesto g. dr. Tavčarja, ki izvolitve ni hotel več sprejeti, bil je izvoljen kurat č. g. Ant. Koblar, ki je bil viharno pozdravljen. Prejšnje nadzorništvo in razsodništve se zoper potrdi.

Prof. Mandič prosi, da bi družba ustanovila še enorazredno šolo v Trstu. Predsednik obljubi, da vodstvo se bo oziralo na to željo in potem zaključi zborovanje. Prej pa se zahvali slavno žensko podružnico sežansko, gospoda župana Mahorčiča in vse tiste, ki so sodlovali, da se je moglo zborovanje takó lepo vršiti; konečno zahvali vse zborovalce in še posebe zastopnike podružnic.

Kmalu na to se je vršil banket in ob 3^{1/2} odpeljal je poseben vlak večino tujih gostov v Divačo, da so si ogledali tamošnjo prekrasno vilenico. Zaradi nedostajanja prostora poročamo o vsem tem par besed v prihodnji številki.

Dan 26. avgusta ostane z zlatimi črkami zapisan v sežanskem kroniku. Čast in hvala vrlim sežanskim damam, ki so sprejele ta dan glavno skupščino v svojo skrb. Njim in drugim rodoljubom moramo biti hvaležni, da se je ta dan sijajno pridel in isto takó sijajno dovršil. Bog živi krasno razvijajoč se narodno Sežano!

Sežana se v narodnem pogledu čudočito lepo razvija. To smo videli 26. t. m., ko smo se uverili, da vse napravljeno prodajnico in gostilnico so slovenski, cesar pred časom ni bilo. Kakó lepo upriva tak pogled na rodoljubno srce, ni lahko do povedati. Čast vrlim Sežancem.

O narodnem napredku v Sežani priča dalje uzorna ženska podružnica, ki je poslala že odlične svote v Ljubljano. V sredo je pa pristopila k družbi kot ustanovnica in izročila svoto 100 gld.

Dne 25. t. m. se je ustanovila tamkaj tudi možka podružnica. Naj živi, cyete in raste! Živeli Sežanci!

V Boljancu za Trstom (v Istri) začelo je 16. t. m. delovati tamošnje novo „Slovensko brahno in pevsko društvo“. Udobno je do onega dné že 42. Občnega zborova, ki je bil rečenega dné, udeležili so se skoro vse društveniki. Predsednikom je bil izvoljen delavni in požrtvovalni naduel telj g. Miroslav Anžlovar. Ostali odborniki so same mlade moči. Le vstajno daljel!

Nezgoda na morju. — Dne 19. t. m. prevrnil je močan veter ladijo „Libera“ iz Kopra blizu takozvane „Punta sottile“. Ladja bila je obložena z žakli in raznovrstnim blagom. Na njej so bili 4 mornarji in lastnik Franjo Lončar. Vsi bili bi žalostno poginili, da jim ni prišel na pomoč čoln tehničnega zavoda. — Drugi dan vzdignili so tudí potopljeno ladijo te rešili nekoliko baga.

Paljška Čitalnica izvolila je pri svojem občnem zboru dne 16. julija 1893. nastopne gospode v odbor za upravno leto 1893. do 1894: Dr. Mate Laginja, predsednik; Ante don Jakic, podpredsednik; dr. Konrad Janečič, tajnik; Fran Mihaljevič, blagajnik; Dragotin Conauf in Miha Kuščer, odbornika; Mate Brajsa, Fran Hlača, Josip Križaj, Kajetan Pogačnik, Ignacij Stiglic in Ivan Spik, namestniki.

Družba sv. C. in M. je hud tan v peto našim narodnim nasprotnikom, ki se vsak hip zaletujejo v njih s svojimi strupenimi puščicami, z lažmi in obrekovanjem. Prav razkačeni pa so zadnji čas, ko se je ustanovila enaka družba tudi za Istro. Kar besni so! — To pa je dokaz, kakó neobhodno potrebni ste dve družbi. Zato podpirajmo jih, kolikor le moremo.

25-letnica Narodne Čitalnice v Kamniku. — Prijazno gorsko mesto Kamnik ob vznožju Karavank praznovalo je v nedeljo 25. letnico svoje „Narodne Čitalnice“, ki je bila ustanovljena 1. julija 1868. Čitalnica je l. 1882. povsem zadušila nemškarski „Leseverein“, sama pa je vstajno delovala za narodno probajo kamniškega mesta, za kar si je pridobila neprecenljivih zaslug.

Slavnost 25-letnice bila je veličastna, velikanska. Do 9. ure zjutraj došle so vkljub slabemu vremenu v Kamnik razne deputacije, ki so bile slovensko sprejete. Potem je bila svečana sv. maša, pri kateri je pelo pevsko društvo „Lira“. — Popoldne je došel dolg vlak iz Ljubljane, ki je pripeljal goste iz raznih krajev slovenske domovine, največ seveda iz Ljubljane. Državna železnica ni imela dosti osebnih vozov, da bi mogla sprejeti vse izletnike; pripravila je za to kakih čest življinski. (Z istim vlakom vozila se je tudi komisija državnih železnic. Prav je, da je videla ta slučaj!) Sprejem v Kamniku bil je veličasten, na kar se je vršil sprevod po mestu, ki je bilo bogato odčeno z stavami; narodne dame zasipale so nas s šopki. Navdušenje velikansko. — Ob 5. pop. vršil se je koncert v krasnih prostorijah Fišerjevega hotela. Sviral je vojaški orkester iz Ljubljane, pelo pa je družba „Lira“ pod spremnim vodstvom požrtvovalnega pevovodja g. Jos. Steleta. Med točkami vršile so se napitnice v navdušenih govorih. Prvi je po-

zdravil goste župan in čitalnični predsednik g. Močnik, za njim pa so govorili gg. dr. Karel Bleiweis v imenu „Ljubljanske Čitalnice“, Ivan Hribar v imenu „Ljublj. Sokola“; dr. Kušar napil je navzocemu odličnemu zastopniku hrvaškega naroda grofu Kulmerju; dr. Vilfan napil je narodnemu ženstvu; Drag. Hribar govoril je v imenu celjskih Slovencev, naš urednik v imenu „Goriške Čitalnice“, Ciril Pirc v imenu „Kranjske Čitalnice“; Jos. Noll nazdravil je kamniškim ognjegascem; v imenu akademiske mladine govoril je dr. Gregorčič. Gospica Koželjeva zahvalila je v imenu narodnega ženstva kamniškega vse udeležence te lepe slavnosti. V imenu ljubljanskega „Slavca“ govoril je g. Dražil, za planinsko društvo pa g. dr. Furlan. Koliko iskrenih, odusljenih besed je tu padlo v rodovitno zemljo!

— Brzozavnih pozdravov došlo je veliko! Proti 9. uri je večina tujih gostov zapustila Kamnik in odpeljala se z vlakom proti Ljubljani. Svetovno je veličastno, presrčno, gulinjivo, ki nikomur ne pojde iz spomina. — Domačini in ostali gostje pa so nadaljevali zabavo še v pozno noč.

Veselilo nas je, da so te slavnosti videni tudi nekateri Goričani — Italijani, ki so se kar edulji, da je mogoče kaj takega prirediti v malem slovenskem mestecu. — To

Knjževnost. — Podjetni tiskar in u-rednik gospod Drag. Hribar v Celju začel je nadaljevati v Ljubljani pričeto „Narodno knjižnico“ in izdal te danii drugi zvezek, ki obsega dr. Jos. Vošnjakovo dramo v petih dejanjih „Lepa Vida“, katere snov je zajeta iz narodne pesmi enakega imena. Gospod pisatelj nam je s tem delom podal narodno dramo, katere moremo biti na vse strani prav veseli. Cena temu zvezku je 50 kr. — V nadaljnih zvezkih pridejo na vrsto drame in veseloigre: Doktor Dragan, Pene, Svoji k svojim, Ministrovo pismo, Ženska zmaga, Pred sto leti, Prémogar, Resnica oči kolje, in druge, — katere dokazujejo izredno delovnost dr. Vošnjaka tudi na dramatskem polju.

Knjigarni Jan. Giontini v Ljubljani je izdal zabavno knjigo „Barvaste črepinje, zbirka povestij in pesmij“, katere je v prozi češki spisal slovenski J. Uchlický. Preložil J. Skalar. — Knjizica obsega na 86 straneh 16 povestij ali slik iz življenja. Cena le 30 kr.

Slovenske nemški slovar — Izdan na troške rajnega knezoškoфа ljubljanskega Antona Alojzija Wolfa. Uredil M. Pieteršnik. Peti sečtek. V Ljubljani. Založilo in na svetlo dalo knezoškoſljivo. Tiskala Katoliška Tiskarna, 1893. Str. 321 — 400. Ta sečtek obsega slovarsko gradivo od besede izmisljedovati do besede klajuik.

Peta skupščina

„Zaveza slovenskih učiteljskih društva“
v Mariboru

Vršila se boste od 16. do 18. avgusta
po tem-le spored:

A.

V sredo, 16. avgusta.

1. ob 5. uri popoldan seja upravnega
odbora v Čitalnici;

2. ob 8. uri zvečer zborova je odpolancev slov. učiteljskih društav v Čitalnici.

B.

V četrtek, 17. avgusta dopoludne:

1. ob 8. ure naprej postranske seje,
in sicer zboruje

a) Odsek Sloščekov v Čitalnici;

b) " za šolsko vrtnarstvo v dvorani pri „Gambrinu“;

c) Odsek za razna učila v Čitalnici;

in eventuelno

d) še kak drugi odsek, ako zbor odpolancev to za potrebno spozna.

2. ob 12. uri skupni obed pri „Gambrinu“.

C.

V četrtek, 17. avgusta ob treh popoldne glavni zbor v veliki dvorani pri „Gambrinu“ po vsporedu, kakor ga boste določili zbor odpolancev. — Po glavnem zbornem potet seja odpolancev, da se voli novi upravni odbor.

D.

Ob 8. uri zvečer na vrtu pri „Gambrinu“ zabavni večer z godbo in petjem. Natančnejši spored posebej.

Verfälschte schwarze Seide Mann brennen ein Musterstück des Stoffes, von dem man kaufen will, und die etwas Verfälschung tritt sofort an Tag: Achts, rein gefärbte Seide kraselt sofort zusammen, verfälscht bald und hinterlässt wenig Asche, von ganz hellbraunen Farben. — Verfälschte Seide (die leicht spezifisch und leicht) brennt langsam fort, namentlich wenn sie „Schwefeldian“ wässert (wenn sehr mit Farbstoff versetzt), und hinterlässt eine dunkelbraune Asche, die sich im Gegenstand zurücksetzt. Seide nicht kraselt, sondern krummt. Zerknickt man das Asche der echten Seide so zerstört sie, die der verfälschten nicht. Die Seiden-Fabrik G. Hennerer (K. u. K. Hoflieferant). Zürich versendet gegen Muster von Ihnen solchen Seidenstoffen an Jedermann und liefert einzeln Roben und ganze Stücke porto- und zollfrei in's Haus. Brief kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Porto nach der Schweiz.

SLUŽBA TAJNIKA

razpisana je pri županstvu v Vrtojbi. Uradne ure so ob delavnikih od 8. do 12. dop., ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. Plačilo 240 gld. na leto. Zahteva se poleg tajniških zmožnosti tudi znanje slovenskega jezika v besedi in pismu; prednost imajo taki, ki razumejo tudi nemški in laški. — Čas za prošnje do 25. avgusta t. l.

Jos. Kravagna

veletrzec z vinom in žganjinami v
Plju (Pettau) na Štajerskem

prodaja
pravi slivovec iz l. 1892. po 42 gl. hektl.
staršega " 53 " "
pravi tropinovec iz l. 1892. " 38 " "
staršega " 41 " "
pravi brinjevec po " 58 " "
vino (lastni pridelek) po " 18 " "

Dalje imá bogato zalogu vina na izbiro, cenejše in dražje, a tudi buteljke raznih vrst.

Zaupni mož v vsakej fari
Velevažno, čez četrto stoletja obstojoče povsod izvanredno zaupanje in spoštovanje naših domačev **prejetje** (posloveni zaklad znača čez 20 milijonov krov), česar glavni sedež je na Dunaji, koje je cesarsko kraljevo privilegirano ter je god vrhovnega nadzorstvom visoke c. kr. državne vlade in česar vsestansko priznano blagonsko delovanje se razteza po vseh pokrajnah naše avstrijske domovine, pooblašča v vsakej fari po jednega **zaupnega moža** z nalogom, pospeševati vedje razširjenje tega podjetja v dotedenem razdihu.

Časne, čislane in v denarstvenem obziru popolno zaupanje uživajoče osebe, koje si želijo pridobiti vedno rastoci postranski založek za mnogo let, blagovolijo naj pod znakom „**ZOLISI, Graz postingernd**“ vec poizvedeti.

Tiroški ledeni,
za gospode in gospé pristan,
prodaja

Rudolf Baur

Innsbruk Rudolfstrasse 4.
Narejeni havelški, plašči proti slabemu
vremenu, jopiči, klobuki, itd.

Razglas.

V tukajšnji občini odda se izdelovanje **živinskega napajališča**.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Zupanstvo v Nabrežini
due 16. julija 1893.

Župan
Tancz Ignacij.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Zupanstvo v Nabrežini
due 16. julija 1893.

Župan
Tancz Ignacij.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.

Načrt preudarek in pogoji so na ogled v tukajšnji obč. pisarni.

Pismene ponudbe podati je pri podpisanim žepanstvu do 31. t. m. do 12. ure dopoldne z varščino 10%.

Delo, ki se boste plačalo po m² in m³ je cenjeno na 1330 gl.